

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

БАЛАЗЮК ОКСАНА ЮРІЇВНА

УДК 657.012.45:663.8

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ В СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ
НАПОЇВ**

Спеціальність 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)

**Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук**

Тернопіль - 2013

Дисертація на правах рукопису.

Робота виконана в Тернопільському національному економічному університеті
Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор

Крупка Ярослав Дмитрович

Тернопільський національний економічний університет,
професор кафедри обліку у виробничій сфері,
декан факультету обліку і аудиту

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор

Євдокимов Віктор Валерійович

Житомирський державний технологічний університет,
проректор з науково-педагогічної роботи і соціального
розвитку;

кандидат економічних наук, доцент

Бандура Звенислава Любомирівна

Львівський національний університет ім. Івана Франка,
доцент кафедри обліку і аудиту.

Захист відбудеться __ червня 2013р. о __ годині на засіданні спеціалізованої
вченої ради Д 58.082.03 у Тернопільському національному економічному
університеті за адресою: 46020 м. Тернопіль, вул. Львівська, 11а, зал засідань.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Тернопільського
національного економічного університету за адресою: 46020 м. Тернопіль, вул.
Бережанська, 4.

Автореферат розісланий __ квітня 2013р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

М. П. Шаварина

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Основою системи менеджменту промислового підприємства є управління процесом виробництва та витратами. Ефективність системи управління витратами значною мірою залежить від поінформованості управлінців щодо процесів, які в ній відбуваються, з урахуванням впливу внутрішніх і зовнішніх зв'язків суб'єкта господарювання. Методичні та організаційні питання формування інформаційної системи управління витратами виробництва розглядаються у працях багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Втім, темпи економічних реформ та зміни курсу державної економічної політики призводять до виникнення нових завдань, які потребують розв'язання. Серед них – проблема створення та запровадження ефективної системи формування потоків облікової інформації, необхідної для потреб управління.

Організація управління й обліку на підприємстві неможлива без застосування інформаційних технологій, які разом з людським потенціалом, організаційно-методичним інструментарієм та базою даних утворюють сучасну управлінську інформаційну систему.

Питаннями формування обліково-аналітичної інформації у системі управління виробництвом продукції займалися вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти, зокрема: З. Л. Бандура, М. Т. Білуха, А. Г. Богач, Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, С. В. Гушко, В. А. Дерій, К. Друрі, В. В. Євдокимов, В. П. Завгородній, З. В. Задорожний, П. В. Іванюта, С. В. Івахненко, В. І. Ісакова, Т. П. Карпова, Г. Г. Кірейцев, Я. Д. Крупка, Ю. А. Кузьмінський, І. І. Матієнко-Зубенко, Л. В. Нападовська, В. Ф. Палій, А. А. Пилипенко, М. С. Пушкар, Я. В. Соколов, В. В. Сопко, Л. О. Терещенко, П. Я. Хомин, Ч. Т. Хонгрєн, Д. В. Чистов, М. Г. Чумаченко, В. Д. Шквір, А. Яругова.

Не зважаючи на важливі напрацювання зазначених авторів, подальшого дослідження потребують питання формування обліково-аналітичного забезпечення в умовах функціонування управлінських інформаційних систем, системного аналізу його складових в окремих сферах виробництва, зокрема й у виробництві безалкогольних напоїв, визначення комплексу завдань і функцій, спрямованих на підвищення ефективності управління підприємством. Серед науковців, що досліджували управлінські процеси на підприємствах з виробництва безалкогольних напоїв, слід виділити дослідження І. Ю. Мартинова, Г. Г. Ушакова, В. Є. Керімова. Однак вони розглядали загальні принципи управління виробничими процесами галузі. Дослідженню питань організації обліку виробничих процесів, формування обліково-аналітичної інформації для управління виробництвом безалкогольних напоїв до цього часу не приділялось достатньої уваги.

Необхідність вирішення зазначених питань обумовила вибір теми дисертаційної роботи й свідчить про її актуальність.

Зв'язок роботи з науковими програмами та планами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Вінницького інституту економіки Тернопільського національного економічного університету і належить до науково-дослідної роботи на тему «Дослідження обліково-аналітичного забезпечення системи управління

промислових підприємств» (державний реєстраційний номер 0109U000032), а також госпдоговірної науково-дослідної роботи на тему «Удосконалення управління виробництвом безалкогольних напоїв шляхом використання сучасних інформаційних технологій в обліковому процесі» (державний реєстраційний номер 0111U000596), де автором розроблено модель формування обліково-аналітичної інформації у системі управління виробництвом безалкогольних напоїв і запропоновано механізм її практичної реалізації.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертації полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних положень формування обліково-аналітичної інформації в системі управління виробництвом безалкогольних напоїв. Для реалізації поставленої мети дисертаційної роботи визначено та вирішено коло таких завдань:

- обґрунтувати концепції функціонування інформаційних систем для пошуку найбільш оптимальних рішень щодо підприємств досліджуваної галузі;
- оцінити характер впливу системи управління виробництвом на основні параметри обліково-аналітичної інформації для визначення її характеристик в сучасних умовах господарювання;
- проаналізувати передумови створення та функціонування підсистеми управлінського обліку для обліково-аналітичного забезпечення оперативного управління виробництвом підприємств з виробництва безалкогольних напоїв;
- запропонувати положення облікової політики підприємства, як основи формування обліково-аналітичної інформації для потреб управління виробництвом;
- довести доцільність та обґрунтувати запровадження інтегрованої інформаційної системи управління в практику підприємств з виготовлення безалкогольних напоїв;
- дослідити діючі системи управління витратами на підприємствах з виробництва безалкогольних напоїв і визначити шляхи їх удосконалення з метою підвищення рівня інформативності обліково-аналітичного забезпечення системи управління виробництвом;
- розробити схему формування обліково-аналітичної інформації для прийняття оперативних, тактичних та стратегічних рішень;
- обґрунтувати ефективність впровадження новітніх інформаційних технологій в управлінський процес.

Об'єктом дослідження є процес формування обліково-аналітичної інформації в системі управління виробництвом безалкогольних напоїв.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні питання формування обліково-аналітичної інформації в системі управління виробництвом безалкогольних напоїв.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є сукупність загальнонаукових та спеціальних методів пізнання економічних явищ на основі системного підходу.

Для реалізації поставлених у дисертаційній роботі завдань використано такі методи та прийоми: діалектичний метод, історичний та логічний підходи – при

дослідженні змін інформаційних потреб менеджменту в облікових і аналітичних даних; статистичний метод, анкетування й узагальнення – при дослідженні передумов формування обліково-аналітичної інформації для потреб управління виробництвом безалкогольних напоїв; методи індукції та дедукції, аналізу та синтезу, абстрагування й аналогії – для обґрунтування теоретико-методичних підходів до обліку й аналізу процесів, пов'язаних з формуванням витрат виробництва; оперативного та стратегічного аналізу витрат; порівняння – для визначення динаміки показників аналізу витрат; системного аналізу, що дозволив визначити складові обліково-аналітичного забезпечення системи управління виробництвом безалкогольних напоїв, сформулювати його завдання та функції; графічний – для наочної демонстрації організаційних і методичних положень обліково-аналітичного забезпечення системи управління виробництвом; методи інвестиційного аналізу використані для оцінювання економічного ефекту від розширення функціональних можливостей інформаційної системи шляхом впровадження сучасного програмного забезпечення.

Інформаційну базу дослідження становлять монографії та наукові статті вітчизняних і зарубіжних учених у періодичних виданнях з проблем обліку, економічної теорії, економіки; довідково-інформаційні видання; матеріали науково-практичних конференцій; фінансова та статистична звітність промислових підприємств; матеріали анкетного обстеження стану обліково-аналітичного забезпечення управління на підприємствах, що займаються виготовленням безалкогольних напоїв; матеріали Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку; нормативні документи державних органів України та інших країн; нормативно-правові акти з питань обліку.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в системному дослідженні особливостей виробництва безалкогольних напоїв і розробці на цій основі теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо формування обліково-аналітичної інформації з урахуванням потреб оперативного та стратегічного управління підприємствами галузі, а саме:

вперше:

- розроблено структурно-логічну схему формування обліково-аналітичної інформації в системі управління виробництвом безалкогольних напоїв для прийняття рішень у площині оптимізації витрат виробництва, що досягається впровадженням процесно-орієнтованого підходу до управління, чіткої системи внутрішньої регламентації шляхом використання сучасних програмно-методичних комплексів;

удосконалено:

- розрахунок собівартості продукції, який базується на методі АВС-калькулювання, що суттєво підвищує точність обрахунку собівартості та трансформує систему калькулювання у систему управління вартістю продукції;

- склад облікових регістрів управлінського обліку, зокрема, розроблено відомість обліку витрат за функціональними центрами та у розрізі здійснюваних операцій, що дає управлінцям інформацію про вартісні параметри конкретних виробничих процесів і відображає спожиті ресурси у розрізі конкретних видів продукції;

– підходи до розробки облікової політики з метою забезпечення чіткої регламентації інформаційної системи управління витратами виробництва, зокрема на основі шаблонів програмно-методичного комплексу «Інталев: Корпоративний навігатор» розроблено положення про облікову політику управлінського обліку;

– оцінювання ефективності використання сучасних інформаційних технологій для забезпечення системи управління обліково-аналітичною інформацією, що базується на використанні розрахунку абсолютних показників ефективності та визначенні економічної ефективності впровадження нового програмного забезпечення інформаційної системи управління на основі методу «потоків платежів»;

дістало подальший розвиток:

– понятійно-категоріальний апарат з досліджуваної проблематики: уточнено зміст поняття «управлінська інформаційна система», як сукупність апаратно-технічних, технологічних, телекомукаційних, інформаційних і людських ресурсів, що організовані з використанням програмно-методичних комплексів для забезпечення узгодженого управління матеріальними та інформаційними потоками об'єкта управління;

– підходи до вибору програмного забезпечення з розв'язання обліково-аналітичних задач з урахуванням особливостей, переваг і недоліків різних комп'ютерних програм, що характерні для систем управління виробництвом безалкогольних напоїв, використання яких призведе до вивільнення часу управлінського персоналу за рахунок підвищення якості та оперативності одержання обліково-аналітичної інформації.

Практичне значення одержаних результатів. Впровадження у практику запропонованої методики обліку витрат виробництва з використанням сучасних інформаційних технологій сприятиме підвищенню точності розрахунку собівартості продукції, оперативності одержання керівництвом необхідної інформації на всіх етапах виробництва продукції і загалом ефективності управлінських рішень у площині маркетингової стратегії та оцінювання прибутковості діяльності. Результати дисертаційної роботи можуть бути використані при організації управлінського обліку, створенні системи інформаційного забезпечення управління витратами виробництва на підприємствах, що займаються виготовленням безалкогольних напоїв.

Окремі пропозиції автора розглянуті та впроваджені у практику: Публічного акціонерного товариства «Вінніфрут» (довідка № 9830 від 15.06.12 р.), Товариства з обмеженою відповідальністю «Авіс-аква» (довідка № 348/2 від 28.03.2012 р.), Товариства з обмеженою відповідальністю «Еко-сфера» (довідка № 201/1 від 07.09.2012 р.), Приватного малого підприємства виробничої фірми «Панда» (довідка № 446 від 12.03.2012 р.).

Основні положення дисертаційної роботи використані у навчальному процесі Вінницького інституту економіки Тернопільського національного економічного університету (довідка № 101 від 12.12.2012 р.).

Особистий внесок здобувача. Усі наукові результати, викладені у дисертації, отримані автором особисто. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у

дисертації використані лише ті ідеї та положення, які отримані в результаті одноосібної роботи здобувача.

Апробація результатів дисертації. Результати дисертації обговорювалися на засіданнях і наукових семінарах кафедри обліку у виробничій сфері Тернопільського національного економічного університету. Окремі положення дисертації доповідалися та отримали позитивний відзив на таких міжнародних науково-практичних конференціях: «Створення інтелектуальної системи обліку для економіки України» (м. Тернопіль, 2007 р.); «Проблеми формування нової економіки XXI століття» (м. Дніпропетровськ, 2007 р.); «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: Національна ідентичність та тенденції глобалізації» (м. Тернопіль, 2010 р.); «Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні» (м. Тернопіль, 2010 р.); «Стан, проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю в умовах сучасних концепцій управління» (м. Львів, 2011 р.); «Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю» (м. Черкаси, 2011 р.), а також всеукраїнських науково-практичних конференціях: «Інформаційні технології у змісті освіти та практичній діяльності фахівців з обліку і аудиту: проблеми методології та організації» (м. Київ, 2010 р.); «Теорія та практика трансформаційних перетворень в економіці, політиці та культурі за умов розвитку глобалізаційних процесів» (м. Вінниця, 2011 р.).

Публікації. За результатами досліджень опубліковано 21 наукову працю загальним обсягом 5,61 друк. арк., з них 8 – відображають основні наукові результати дисертації (7 – одноосібні публікації, 1 – у співавторстві), особистий внесок автора – 5,41 друк. арк.

Структура та обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний текст роботи викладено на 190 сторінках машинописного тексту. Дисертація містить 39 таблиць, 45 рисунків та 12 додатків на 41 сторінці. Список опрацьованих джерел охоплює 266 найменувань і займає 27 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У розділі 1 «**Теоретико-методичні основи інформаційного забезпечення управління виробництвом безалкогольних напоїв**» висвітлено теоретичні підходи до процесу формування та порядку організації інформаційної системи управління виробничим підприємством і ролі у ній обліково-аналітичної інформації.

Національний ринок безалкогольної продукції є одним із ринків, що динамічно розвиваються (рис. 1). Головними завданнями виробника безалкогольних напоїв є забезпечення споживача безпечними та якісними напоями, гарантування спроможності підприємства випускати продукцію стабільного рівня якості. Забезпечити виконання такого завдання можна лише через правильно обрану стратегію бізнесу, орієнтовану на споживача, та відповідну систему управління якістю. Ці завдання вимагають змін у системі управління підприємством, яка, в свою чергу не може не чинити впливу на систему обліково-аналітичного забезпечення.

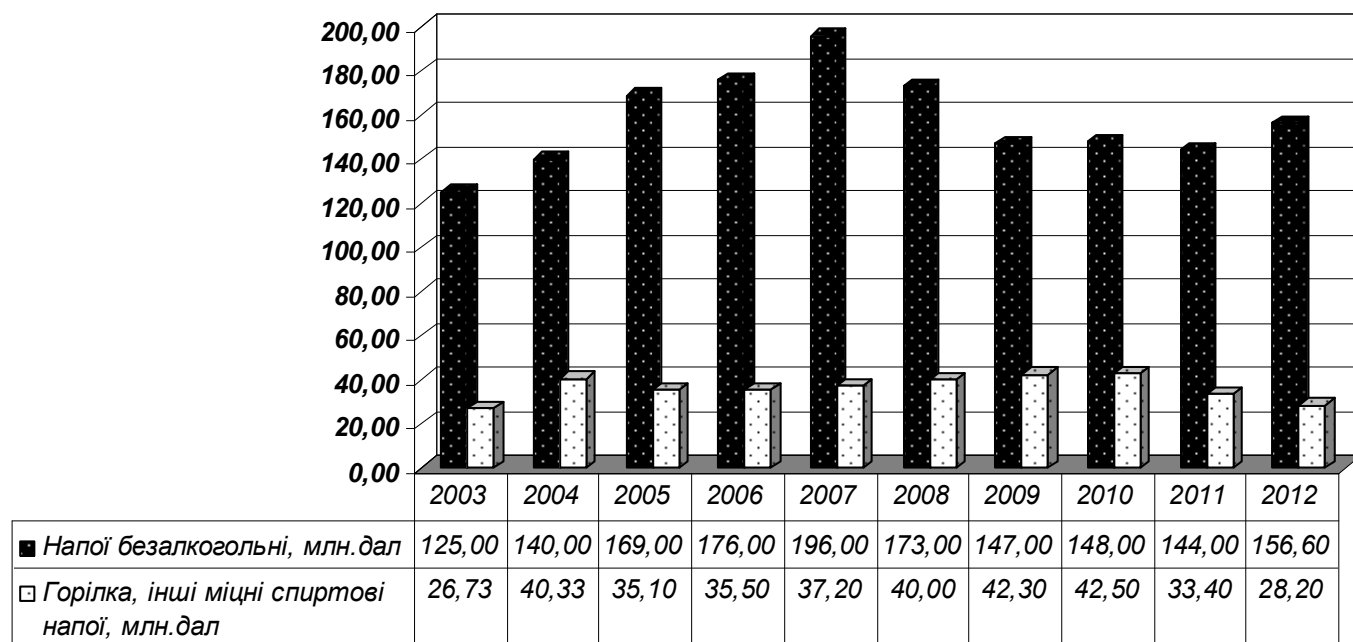

Рис.1. Обсяг виробництва безалкогольних напоїв та алкогольної продукції у 2003-2012 рр., млн. дал.

Підприємства, що займаються виробництвом безалкогольних напоїв, мають ряд специфічних ознак, які зумовлені технологічними особливостями виробничого процесу, організаційно-правовою формою функціонування, характеристиками продукції, що виготовляється. У роботі зазначено, що адекватної зміни системи формування обліково-аналітичної інформації для потреб управління виробництвом безалкогольних напоїв вимагають реалії сучасного стану економіки та специфіка галузі, зокрема:

- повна автоматизація ліній розливу та загалом виробничого процесу вимагає деталізації інформації про склад та розмір непрямих виробничих витрат, оскільки частка їх значна;

- широкий асортимент готової продукції, що подібна за виробничим процесом, однак проходять різне число стадій виробництва, ускладнює розрахунок собівартості певного виду продукції;

- обмежений термін зберігання готової продукції та її значні обсяги (напої, розлиті у ПЕТ-упаковку, є достатньо об'ємними і важкими) а також сезонність (максимум споживання припадає на літо – осінь, а виготовляється продукція протягом року) вимагають особливої уваги до планування виробництва та виробничих потужностей, залишків готової продукції та сировинної бази, а це, в свою чергу, ставить ці об'єкти на особливе місце у системі обліку;

- необхідність суворого контролю за якістю продукції, оскільки галузь має яскраво виражений соціальний характер, вимагає виділення та оцінювання розміру витрат на здійснюваний контроль.

В даний час створення ефективної системи формування обліково-аналітичної інформації для потреб управління не видається можливим без використання інформаційних технологій.

Важливою рисою управлінської інформаційної системи є вирішення усього комплексу завдань, що стоять перед нею, шляхом взаємодії всіх її компонентів для найбільш ефективного виконання поставлених цілей та відповідності заданим критеріям.

Дослідження еволюції концепцій управлінських інформаційних систем, а також врахування вимог, що висуваються до системи обліково-аналітичної інформації дало можливість обґрунтувати доцільність створення управлінської інформаційної системи на базі концепції ERP (Enterprise Resource Planning – планування ресурсів підприємства). Такий підхід забезпечує можливість інтегрувати всі сторони управління підприємством в єдину систему, що складається з об'єднаних модулів, побудованих на спільній базі даних для використання в усіх сферах діяльності підприємства.

У зв'язку з вищенаведеним, у дисертації обґрунтовано необхідність адекватної зміни методики інформаційного забезпечення системи управління виробництвом безалкогольних напоїв шляхом деталізації обліково-аналітичної інформації у площині витрат виробництва та впровадження у цей процес сучасних інформаційних технологій, забезпечивши цим ведення фінансового та управлінського обліку, а також здійснення аналізу у єдиному інформаційному просторі.

У розділі 2 **«Формування облікової інформації для управління виробництвом безалкогольних напоїв»** досліджено нормативно-правову базу й зміст внутрішньорозпорядчих документів, що регламентують порядок формування обліково-аналітичної інформації, обґрунтовано основні напрями вдосконалення облікового забезпечення управління виробництвом на основі детальної інформації про витрати в умовах функціонування інформаційних систем.

На основі проведеного анкетування серед управлінського персоналу підприємств з виробництва безалкогольних напоїв встановлено, що для сучасних обліково-аналітичних систем характерні значні обсяги і нераціональність потоків інформації. Структуру обліково-аналітичного забезпечення системи управління на підприємствах з виробництва безалкогольних напоїв у порівнянні з іноземними компаніями тієї ж галузі наведено у таблиці 1.

Такий стан обліково-аналітичного забезпечення управлінського персоналу свідчить про високий рівень ентропії обліково-аналітичної інформації, а також про відсутність чітких правил її формування (частка розпорядчої інформації становить близько 13%). Саме тому першим кроком для налагодження ефективної системи є чіткий опис правил організації, техніки та методики формування необхідної інформації для забезпечення інформаційних потреб усіх її користувачів.

Аналіз стану обліково-аналітичного забезпечення системи управління виробництвом і врахування чинників впливу на неї довели необхідність внутрішньої регламентації ведення управлінського обліку шляхом розробки розпорядчих документів з охопленням організаційних, технічних та методичних положень стосовно його елементів. Зокрема запропоновано структуру положення про облікову політику у сфері управлінського обліку щодо організації управлінської інформаційної системи на підприємстві за концепцією ERP описано типові операції та бізнес-процеси центрів відповідальності, а також наведено статті та методика розподілу витрат і калькулювання продукції.

Порівняльна характеристика стану обліково-аналітичного забезпечення системи вітчизняних підприємств з виробництва безалкогольних напоїв та провідних іноземних підприємств

№	Показник	Досліджувані підприємства	Іноземні компанії
1	Частка робочого часу управлінських працівників на збір, формування, обробку інформації для прийняття рішень, %	36	10
2	Структура інформаційного забезпечення системи управління	100	100
2.1	Частка обліково-звітної інформації в обсязі, яка надходить працівникам апарату управління, %	65	20
2.2	Частка зведено-аналітичної інформації в обсязі, яка надходить працівникам апарату управління, %	13	40
2.3	Обсяг планової інформації, %	9	20
2.4	Обсяг розпорядчої інформації, %	13	20

Облікова політика управлінського обліку належить до загальної процедури постановки системи управління на підприємстві, що потребує запровадження новітніх розробок і технологій у процес її формування. Використання при розробці положення про облікову політику управлінського обліку програмно-методичного комплексу «Інталев: Корпоративний навігатор» підвищить оперативність отримання інформації та усуне подвійну її фіксацію.

У роботі доведено, що використання пропонованого програмно-методичного комплексу забезпечить створення електронної бази даних, яка містить опис системи управління конкретного підприємства, а також дозволить здійснити чіткий опис організації системи управління на всіх рівнях підприємства для усіх зацікавлених осіб.

На більшості досліджуваних підприємств облік витрат та калькулювання собівартості продукції ведеться за нормативно-однопередільним методом, який не задовольняє потреб системи управління, оскільки за умови його використання витрати обліковують за встановленими статтями на весь випуск продукції.

Базуючись на даних критичного аналізу методів калькулювання собівартості, що використовуються у вітчизняній та зарубіжній практиці, з метою подальшого вдосконалення системи формування обліково-аналітичної інформації запропоновано використовувати АВС-метод калькулювання продукції, що дає більш точну інформацію про величину загальноновиробничих витрат. Окрім того, при такому підході розширюється інформаційне поле для прийняття управлінських рішень у площині управління витратами, а використання у цьому процесі сучасних програмно-методичних комплексів зменшує час і трудомісткість процесу обробки інформації.

Передусім акцентовано увагу на тому, що АВС-метод спрямований на вдосконалення обліку витрат підприємства шляхом деталізації інформації та підвищення точності результатів калькулювання. При його застосуванні

збільшується кількість облікових одиниць, що використовуються для розподілу непрямих витрат. Водночас, витрати акумулюються не загалом для всього підприємства, а у розрізі цехів та відділів з урахуванням виконуваних ними операцій. Позитивним моментом ABC-методу є зміна бази розподілу витрат при віднесенні на конкретну продукцію, що дає управлінцям деталізовану й точну інформацію для прийняття управлінських рішень у площині випуску та асортименту продукції. Застосування цього методу посилює контроль за витратами на стадії їх виникнення.

Оскільки даний метод вимагає чіткої формалізації та опису бізнес-процесів, то формується основа оптимізації системи виробництва загалом та управління ним. У ході дослідження здійснено опис типових процесів підприємств з виробництва безалкогольної продукції, що згруповані у функціональні центри за технологічною однорідністю (табл. 2).

Таблиця 2

Функціональні центри та процеси виробництва безалкогольних напоїв

№ з/п	Функціональні центри	Процеси
<i>Функціональні центри виробничих процесів</i>		
1.	Водопідготовка	Подача енергії для дренажного та фільтрувального обладнання
		Робота оператора водопідготовки
		Ремонт та технічне обслуговування обладнання
		Контроль якості
2.	Купажування сиропу	Подача енергії для обладнання з сироповарівння, дозувального обладнання та насосів
		Робота оператора з купажування та дозування
		Ремонт та технічне обслуговування обладнання;
		Контроль якості
3.	Збагачення вуглекислим газом	Подача енергії для карбонізатора, насосів та трубопроводів
		Робота оператора з карбонізації
		Ремонт та технічне обслуговування обладнання
		Контроль якості
4.	Розлив у ПЕТ-упаковку	Подача енергії для автоматів з розливу
		Робота оператора з розливу
		Ремонт та технічне обслуговування обладнання
		Контроль якості
<i>Функціональні центри з обслуговування виробничих процесів</i>		
5.	Центр техніко-технологічного забезпечення	Управління енергетичними процесами
		Управління технологічними процесами
6.	Центр санітарно-технічних заходів	Прибирання виробничих приміщень
7.	Центр інформаційного і технічного забезпечення виробництва	Забезпечення інформаційними системами і технологіями
		Забезпечення технічними засобами та оргтехнікою

В ході розрахунку собівартості для розподілу більшості загальновиробничих витрат пропонується використовувати різні бази розподілу (драйвери) витрат, зокрема, для розподілу витрат на заробітну плату та відрахування невиробничих працівників було використано час, затрачений на виконання ними певних операцій, при здійсненні операцій з контролю якості – кількість аналізів, зроблених у ході кожної операції.

Впровадження обраного методу обліку витрат та калькулювання собівартості безалкогольних напоїв дозволило здійснити порівняльний аналіз показників собівартості продукції, розрахованих за традиційним методом та методом ABC, а також приймати рішення у сфері ціноутворення, підвищення ефективності виробничого процесу та оцінювання рентабельності продукції, що базуються на більш точних облікових даних.

За умови використання ABC методу управлінський персонал має можливість отримати більш точну та деталізовану інформацію про витрати виробництва, що не лише відображає їх загальну величину, а й прив'язує до конкретного процесу виробництва напою. Зокрема, з використанням програмно-методичного комплексу «Інталев: Корпоративні фінанси» за допомогою конструктора управлінської звітності розроблено «Відомість обліку витрат за функціональними центрами у розрізі операцій та видів продукції», що допомагає управлінському персоналу приймати рішення у площині оптимізації виробничих процесів, деталізувати інформацію у системі внутрішньої звітності та контролювати спожиті процесами ресурси з запланованими показниками.

У розділі **3 «Реалізація та оцінювання ефективності впровадження управлінських інформаційних систем»** запропоновано структурно-логічну схему формування обліково-аналітичної інформації для потреб управління виробництвом безалкогольних напоїв та проведено оцінювання ефективності впровадження у процес управління обраних програмно-методичних комплексів.

На виході системи обліково-аналітичного забезпечення формується інформація, яку продукують синтетичний і аналітичний облік, та інформація, що одержана в процесі здійснення економічного аналізу. Аналітичність інформації тут розуміється лише в аспекті опрацювання облікових даних. Однак орієнтація обліково-аналітичного забезпечення на процеси діяльності та її консолідація дозволяють розширити обліково-аналітичну інформацію додаванням до її складу баз даних та сценаріїв ситуаційного управління (рис. 3).

При побудові структурно-логічної схеми формування обліково-аналітичної інформації в системі управління виробництвом критерієм оптимальності її впровадження обрано якість сформованих обліково-аналітичних процедур, які визначено через здатність задовольняти інформаційні запити різних рівнів управління. З урахуванням цих вимог обліково-аналітичне забезпечення системи управління виробництвом формується в рамках процесного підходу.

Зведення інформації про понесені витрати в розрізі процесів виробництва дозволило побудувати структурно-логічну схему формування обліково-аналітичної інформації в системі управління, що забезпечить надходження необхідної інформації до різних рівнів менеджменту та переорієнтує існуючу облікову систему на систему ефективного інформаційного забезпечення управління.

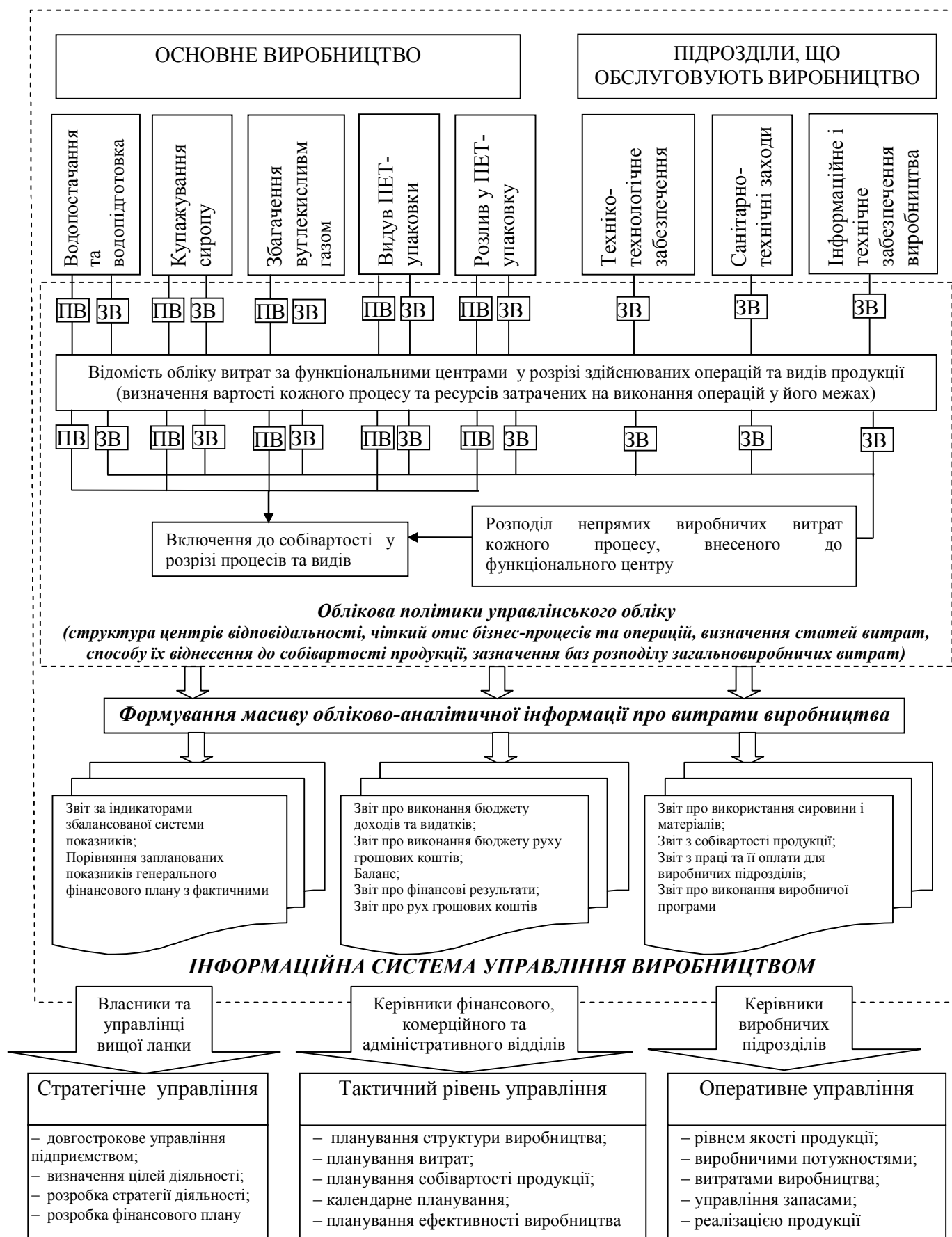

Рис. 3. Структурно-логічна схема формування обліково-аналітичної інформації в системі управління виробництвом

Базуючись на критичному аналізі різноманітних методик оцінювання ефективності використання сучасного програмного забезпечення в управлінському процесі, доведено, що найбільш повно можна оцінити всі ефекти від впровадження за допомогою як абсолютних показників, так і економічних ефектів.

У дисертації розраховано ефект від розширення функціональних можливостей інформаційної системи управління з використанням програмно-методичних комплексів «Інталев: Корпоративний навігатор» та «Інталев: Корпоративні фінанси».

Першим етапом на шляху визначення ефективності є розрахунок абсолютних показників економічної ефективності, зокрема зменшення обсягу робочого часу працівників на технологічний процес обробки даних після впровадження нового програмного забезпечення порівняно з базовим варіантом.

Головний економічний ефект від такого впровадження полягає у економії трудових і грошових ресурсів за рахунок підвищення оперативності обробки інформації та підготовки управлінських рішень. Розрахунок ефективності від впровадження у систему управління підприємства з виробництва безалкогольних напоїв таких програмно-методичних комплексів, побудований на дисконтуванні грошових потоків, показав, що вони повністю окупляться на третьому році експлуатації (рис. 4).

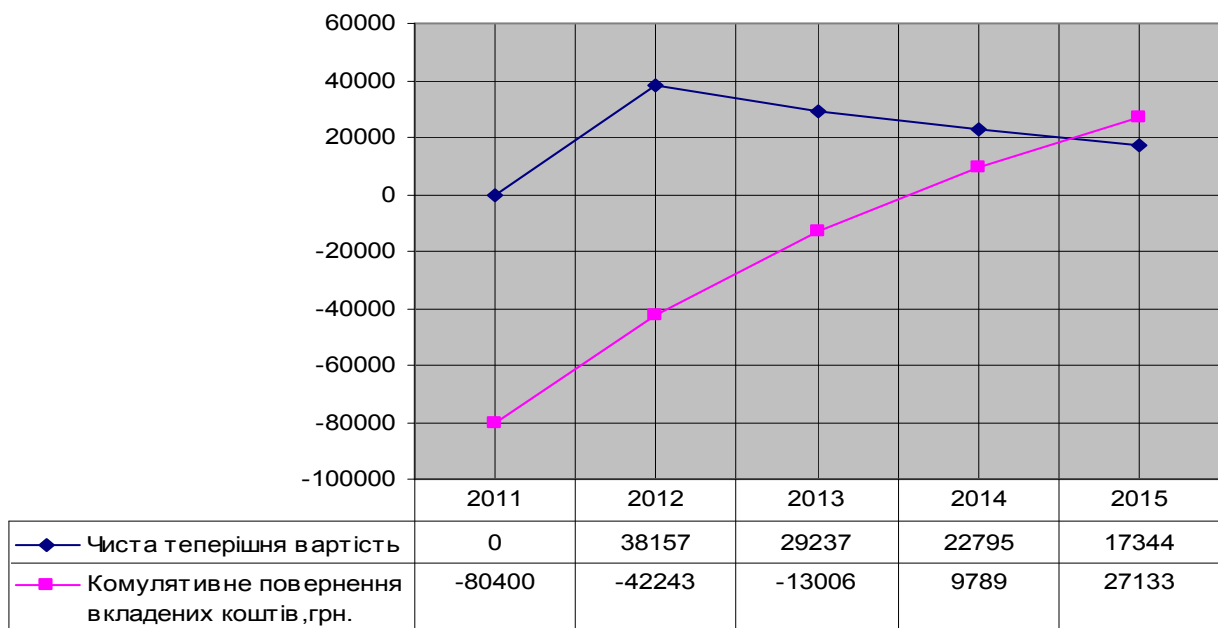

Рис. 4. Оцінка ефективності проекту впровадження програмно-методичних комплексів «Інталев» у діяльність ТОВ «Еко-сфера»

Така економія забезпечується за рахунок:

- зниження трудомісткості обробки первинних документів і розрахунків;
- зниження витрат часу працівників на аналітичні роботи;
- зниження витрат часу працівників на підготовку звітних форм;
- скорочення чисельності службовців.

На наступному етапі запропоновано здійснювати розрахунок економічної ефективності впровадження нового програмного забезпечення інформаційної

системи управління на основі методу «потоків платежів» з використанням різницевого підходу.

Така методика дає можливість визначити доцільність інвестування у проект з впровадження нового програмного забезпечення в інформаційну систему управління підприємством в умовах ризику і невизначеності.

Особливість даного підходу полягає в тому, що найчастіше здійснюється оцінювання проектів впровадження інформаційних систем в цілому, однак нині, коли майже на кожному підприємстві функціонують інформаційні системи, швидкими темпами розвиваються програмні засоби та інформаційні технології, запропоновано оцінювання проекту з розширення функціональних можливостей існуючих інформаційних систем.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі сформовано теоретико-методичні й практичні рекомендації щодо розв'язання комплексу наукових проблем, пов'язаних із формуванням обліково-аналітичної інформації для потреб управління виробництвом безалкогольних напоїв. Одержані результати дисертаційної роботи дають підстави зробити такі висновки.

1. Тенденції розвитку управління промисловим підприємством та особливості виробництва безалкогольних напоїв свідчать про нагальну потребу у розширенні та покращенні обліково-аналітичної інформації. Особливої уваги заслуговує методика обліку витрат виробництва, яка б забезпечувала деталізовану інформацію про структуру витрат у процесі виробництва продукції, підвищення точності підрахунку собівартості, оптимізацію виробничих процесів, здійснення витрат на проведення контролю якості. В даний час створення ефективної системи формування обліково-аналітичної інформації для потреб управління не видається можливим без використання інформаційних технологій.

2. Управлінська інформаційна система охоплює сукупність апаратно-технічних, технологічних, телекомукаційних, інформаційних та людських ресурсів, що організовані з використанням програмно-методичних комплексів як єдине ціле для забезпечення узгодженого управління матеріальними та інформаційними потоками об'єкта управління. Використання нових інформаційних технологій у системі управління забезпечить інтеграцію процесу перетворення інформації з метою створення єдиного інформаційного фонду, належного впорядкування інформаційних потоків виробничого підприємства. З'ясовано, що тільки злагоджена робота усіх елементів цієї системи створить чіткий механізм інформаційного забезпечення системи управління виробництвом безалкогольних напоїв.

3. Оскільки рамки традиційного обліку розширити важко, а його даних недостатньо, необхідним виявляється налагодження чіткої системи управлінського обліку, яка б діяла на базі концепції ERP-системи, реалізованої засобами сучасних інформаційних технологій. Така інтегрована система управління підприємством розробляється для управління внутрішніми та зовнішніми ресурсами, сприяє налагодженню чіткого обміну потоками інформації між усіма господарськими підрозділами, збезпечує інформаційну підтримку зв'язків з іншими підприємствами,

характеризується наявністю централізованої бази даних і в результаті формує стандартизований єдиний інформаційний простір підприємства.

4. Для впорядкування системи обліково-аналітичного забезпечення, усунення нераціональності потоків облікової інформації необхідний чіткий опис правил організації, техніки та методики формування необхідної інформації для забезпечення потреб усіх груп користувачів. Зокрема, йдеться про положення про облікову політику управлінського обліку з описом організаційних основ його побудови, а також методики та техніки ведення. Формування системи обліково-аналітичного забезпечення на основі сучасних інформаційних технологій вимагає автоматизації й самого процесу регламентації шляхом використання новітніх технологій, реалізованих у програмно-методичному комплексі «Інталев: Корпоративний навігатор».

Використання пропонованого програмно-методичного комплексу забезпечить створення електронної бази даних, яка формалізує систему управління конкретного підприємства, а також дозволить здійснити чіткий опис організації системи управління на всіх рівнях підприємства для усіх зацікавлених осіб.

5. Застосування досліджуваними підприємствами ABC-методу обліку витрат забезпечує надання більш точної інформації про величину загальновиробничих витрат і її використання у калькулюванні собівартості продукції. У ході дослідження розроблено довідник процесів з урахуванням особливостей технології та організації виробничого процесу, описано операції, конкретизовано бази розподілу для загальновиробничих витрат з урахуванням чинників. Проведено порівняльний аналіз обрахунку собівартості за традиційним методом обліку та за системою ABC, у ході якого виявлено недосконалість традиційного підходу до обліку витрат. Застосування методу ABC уможливорює суттєве розширення інформаційного поля для прийняття управлінських рішень у площині управління витратами. Зокрема, видається можливим оцінити основні типові процеси підприємств з виробництва безалкогольної продукції, згруповані у функціональні центри, за технологічною однорідністю та визначати, які з них потребують оптимізації.

6. Зважаючи на вимоги, що висуваються до обліково-аналітичного забезпечення системи управління виробництвом безалкогольних напоїв та особливостей функціонування досліджуваних підприємств, запропоновано створити ERP-систему на базі облікової системи «1С: Підприємство» з використанням програмно-методичних комплексів «Інталев: Корпоративний навігатор» та «Інталев: Корпоративні фінанси», що є надбудовами до облікової системи. За допомогою конструктора управлінської звітності на базі пропонованих програмно-методичних комплексів розроблено «Відомість обліку витрат за функціональними центрами у розрізі операцій та видів продукції», яка містить деталізовану інформацію про понесені витрати у ході виробництва і може бути згрупована як за здійснюваними операціями у межах функціональних центрів, так і за видами продукції.

7. Розроблена структурно-логічна схема обліково-аналітичного забезпечення системи управління виробництвом безалкогольних напоїв не тільки враховує галузеві особливості підприємств, а й забезпечує розширення обліково-аналітичної інформації за рахунок включення до її складу баз даних і сценаріїв ситуаційного управління, виявлення та аналіз відхилень від запланованих показників і

використання отриманих результатів для прийняття управлінських рішень. Формування на її базі інформації здійснюється крізь призму облікової політики, деталізованої в усіх її аспектах. В даному випадку облікова система об'єднує в єдиному інформаційному просторі усі види обліку та формує звіти на запити різних рівнів управління. Такий підхід забезпечує використання передових методів обліку та практично інтегрує систему обліково-аналітичного забезпечення у систему управління підприємством з виробництва безалкогольних напоїв. Відтак, впровадження означеної схеми формування обліково-аналітичної інформації дасть можливість керівництву підприємств, що займаються виготовленням безалкогольних напоїв, отримувати відповіді на питання, які постають у процесі прийняття рішень як оперативного, тактичного, так і стратегічного характеру.

8. Для забезпечення найбільш точного оцінювання ефективності розширення інформаційної системи управління, обґрунтовано використання комплексного підходу, який базується на поєднанні розрахунку абсолютних показників та методу «потоків платежів» з використанням різницевого підходу. Таким чином, запропонована методика дозволяє враховувати зниження трудових витрат на технологічний процес обробки даних, зменшення витрат на оплату праці, а також розрахунок економічного ефекту наростаючим підсумком на прогнозний період від використання зазначених програмних продуктів у інформаційній системі управління підприємством.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Балазюк О. Ю. Показники оцінки та аналізу ефективності виробництва безалкогольних напоїв / О. Ю. Балазюк // Економічний аналіз : Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу Тернопільського національного економічного університету. Випуск 2(18). – Тернопіль, 2008. – С. 325–329 (0,3 друк. арк.).

2. Балазюк О. Ю. Проблеми інтеграції системи обліку та її місце у інформаційному забезпеченні управління виробництвом безалкогольних напоїв / О. Ю. Балазюк // Науковий вісник Буковинської державної фінансової академії : збірник наукових праць. Вип. 4 (13): Економічні науки. – Чернівці : БДФА, 2008.– С. 409–415 (загальний обсяг 0,35 друк. арк.).

3. Балазюк О. Ю. Облік у системі виробничого менеджменту: історичний розвиток та досвід вітчизняних підприємств / О. Ю. Балазюк // Інноваційна економіка. Вип. 2 (16): Економічні науки. – Тернопіль, ПАВ УААН, 2010. – С. 92–97 (0,33 друк. арк.).

4. Балазюк О. Ю. Особливості впровадження управлінських інформаційних систем на підприємствах з виробництва безалкогольних напоїв / О. Ю. Балазюк // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»: Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Випуск 7(25). – Ч. 1. – Луцьк, 2010. – С. 58–67 (0,56 друк. арк.).

5. Балазюк О. Ю. До питання класифікації витрат / О. Ю. Балазюк // Економічний простір : Збірник наукових праць. – № 42. — Дніпропетровськ : ПДАБА, 2010. – С. 138–145 (0,44 друк. арк.).

6. Балазюк О. Ю. Альтернативні підходи до обліку витрат на підприємствах з виробництва безалкогольних напоїв / О. Ю. Балазюк // Вісник Львівської комерційної академії / [ред. кол. : Г. І. Башнянин, В. В. Апопій, О. Д. Вовчак]. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2011. – Вип. 36. – С.63–67 (0,5 друк. арк.).

7. Балазюк О. Ю. Облік процесу виробництва в системі управління підприємством / О. Ю. Балазюк, А. В. Мисаченко // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: економічні науки Випуск 28. – Ч. 1 – Черкаси, 2011. – С. 175–178 (Особистий внесок автора 0,22 друк. арк. Автором запропонована схема обліку процесу виробництва у розрізі його складових).

8. Балазюк О. Ю. Реалізація збалансованої системи показників за допомогою сучасних програмних продуктів / О. Ю. Балазюк // Економічний аналіз : збірник наукових праць / Тернопільський національний економічний університет; [редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін.] – Тернопіль: Економічна думка, 2011. – Вип. 9. – Ч. 2. – С.40–46 (0,69 друк. арк.).

Опубліковані праці апробаційного характеру:

9. Балазюк О. Ю. Сучасні комп'ютерні інформаційні системи, що функціонують на підприємствах України / О. Ю. Балазюк // Бухгалтерський облік: проблеми теорії та практики. Матеріали науково-методичного семінару кафедри обліку і аудиту (Вінниця, 17 квітня 2007). – Вінниця : ВІЕ ТНЕУ, 2007. – С.25–31 (0,25 друк. арк.).

10. Балазюк О. Ю. Роль інформаційних систем в управлінні підприємством / О. Ю. Балазюк// Створення інтелектуальної системи обліку для економіки України / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 21-22 листопада 2007 р.) – Тернопіль : Економічна думка, 2007. – С. 96–99 (0,16 друк. арк.).

11. Балазюк О. Ю. Розвиток управлінських інформаційних систем обліку в Україні / О. Ю. Балазюк // Теорія та практика ринкових перетворень: економічний та соціальний контекст: збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції (Вінниця, 20-22 березня 2008 р.). – Вінниця Т. IV. – В. : ВІЕ ТНЕУ, 2008. – С. 36–40 (0,23 друк. арк.).

12. Балазюк О. Ю. Проблеми та перспективи розвитку системи обліку в умовах глобалізації економіки / О. Ю. Балазюк // Проблеми формування нової економіки ХХІ століття: збірник наукових праць (Дніпропетровськ, 17-19 грудня 2008р.). – Т. 7. – Д. : ПДАБА, 2008.– С.8–10 (0,18 друк. арк.).

13. Балазюк О. Ю. Роль обліково-аналітичної інформації у системі виробничого менеджменту / О. Ю. Балазюк, Л. Б. Ільченко // Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті: Національна ідентичність та тенденції глобалізації : збірник тез доповідей, укладений за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (Тернопіль, 26-27 лютого 2009 р.). – Тернопіль : ТНЕУ,

2009. – С. 403–404 (Особистий внесок автора 0,05 друк. арк. Автором визначено фактори, що здійснюють вплив на обліково-аналітичну інформацію).

14. Балазюк О. Ю. Історичний розвиток обліку та його місце у системі виробничого менеджменту / О. Ю. Балазюк // Всеукраїнський науково-практичний семінар на тему: «Особливості реформування економіки України в умовах глобальної економічної кризи» : – Збірник тез доповідей (Вінниця, 11-12 грудня 2009 р.). – Вінниця: ВІЕ ТНЕУ, 2009. – С. 251–253 (0,08 друк. арк.).

15. Балазюк О. Ю. Проблеми класифікації управлінських інформаційних систем / О. Ю. Балазюк // Розвиток України в ХХІ столітті: економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та правові проблеми : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Тернопіль, 30 жовтня 2009 р.). – Тернопіль : ТНЕУ, 2009. – С. 69–72 (0,19 друк. арк.).

16. Балазюк О. Ю. Облікова політика як передумова ефективної системи інформаційного забезпечення управління виробництвом / О. Ю. Балазюк // Місце та роль України в глобалізованому світі: економічні, політичні, культурні аспекти : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (Вінниця, 11-12 грудня 2009 р.). – Вінниця : ВІЕ ТНЕУ, 2009. – С. 56–59 (0,17 друк. арк.).

17. Балазюк О. Ю. Проблеми проектування та функціонування інформаційних систем на сучасних підприємствах / О. Ю. Балазюк // Інформаційні технології у змісті освіти та практичній діяльності фахівців з обліку і аудиту: проблеми методології та організації : матеріали науково-практичної конференції. (Київ, 21 лютого 2010 р.). – К. : КНЕУ, 2010. – С. 215–217 (0,08 друк. арк.).

18. Балазюк О. Ю. Автоматизація облікових потоків управління витратами виробництва / О. Ю. Балазюк // Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 23-24 квітня 2010р.). – Тернопіль : Крок, 2010. – С. 35–37 (0,21 друк. арк.).

19. Балазюк О. Ю. Поняття обліково-аналітичної інформації та її використання в управлінні / О. Ю. Балазюк, І. Л. Жданов // Економічні, правові, інформаційні та гуманітарні проблеми розвитку України в умовах економічної нестабільності : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (Вінниця, 14 квітня 2010 р.) – Вінниця : Крок, 2010. – С. 87–89 (Особистий внесок автора 0,1 друк. арк. Автором окреслено межі поняття обліково-аналітичної інформації у системі управління виробництвом).

20. Балазюк О. Ю. Особливості обліку витрат на підприємствах з виробництва безалкогольних напоїв / О. Ю. Балазюк // Теорія та практика трансформаційних перетворень в економіці, політиці та культурі за умов розвитку глобалізаційних процесів: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Вінниця: ВІЕ ТНЕУ, 2011. – С. 164–167 (0,17 друк. арк.).

21. Балазюк О. Ю. Організація управлінського обліку по системі «ЛІТ» / О. Ю. Балазюк, О.М. Зель // Стан, проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю в умовах сучасних концепцій управління : Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції. (Львів, 28-29 квітня 2011р.). – Львів : ЛКА, 2011. – С. 22–25 (Особистий внесок автора 0,15 друк. арк. Автором співставлено галузеві особливості підприємств та переваги методу «ЛІТ»).

АНОТАЦІЯ

Балазюк О. Ю. Обліково-аналітична інформація в системі управління виробництвом безалкогольних напоїв. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). – Тернопільський національний економічний університет Міністерства освіти і науки України, Тернопіль, 2013.

У дисертації викладено результати проведеного дослідження проблем формування обліково-аналітичної інформації та її використання в системі управління виробництвом безалкогольних напоїв.

Розширено визначення поняття «управлінська інформаційна система», описано всі її складові та окреслено роль обліково-аналітичної інформації у ній.

Запропоновано ряд внутрішніх розпорядчих документів, що регламентують ведення управлінського обліку на підприємствах, що займаються виготовленням безалкогольних напоїв.

Розроблено модель обліково-аналітичного забезпечення системи управління виробництвом безалкогольних напоїв, яка враховує галузеві особливості підприємств, узгоджує виконання облікових, контрольних та аналітичних процедур у режимі реального часу, виявлення та аналіз відхилень від запланованих показників і використання отриманих результатів для прийняття управлінських рішень.

Запропоновано методика розрахунку ефективності розширення функціональних можливостей діючої на підприємстві інформаційної системи управління шляхом впровадження нового програмного забезпечення.

Ключові слова: управлінська інформаційна система, обліково-аналітична інформація, управління виробництвом, витрати виробництва, методи обліку витрат.

АННОТАЦИЯ

Балазюк О. Ю. Учётно-аналитическая информация в системе управления производством безалкогольных напитков. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание учёной степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.09 – бухгалтерский учет, анализ и аудит (по видам экономической деятельности). – Тернопольский национальный экономический университет Министерства образования и науки Украины, Тернополь, 2013.

Диссертация посвящена исследованию теоретических и практических вопросов, связанных с проблемами формирования учетно-аналитической информации и ее использования в системе управления производством безалкогольных напитков. Выполненные разработки направлены на совершенствование системы информационного обеспечения управленческого персонала и повышения уровня эффективности принимаемых решений.

Уточнено понятие «управленческая информационная система», исследованы все ее составляющие и определена в ней роль учетно-аналитической информации. Установлено, что управленческая информационная система представляет собой совокупность аппаратно-технических, технологических, телекоммуникационных, информационных и человеческих ресурсов, организованных с использованием программно-методических комплексов для обеспечения согласованного управления

материальными и информационными потоками объекта управления, которая должна существенно повысить коэффициент использования информации на всех организационных уровнях управления, т. е. повысить степень информативности данных.

Предложен ряд внутренних документов, регламентирующих ведение управленческого учета на предприятиях, занимающихся изготовлением безалкогольных напитков.

Усовершенствован расчет себестоимости продукции, который базируется на сочетании калькулирования по последней операции и процессно-ориентированного подхода (ABC-калькулирования), что значительно повышает точность расчета себестоимости и трансформирует систему калькулирования в систему управления стоимостью продукции.

Разработана структурно-логическая схема учётно-аналитического обеспечения системы управления производством безалкогольных напитков, которая учитывает отраслевые особенности предприятий, согласовывает выполнение учетных, контрольных и аналитических процедур в режиме реального времени, выявление и анализ отклонений от запланированных показателей и использование полученных результатов для принятия управленческих решений.

Исследована возможность интеграции учётного обеспечения управления в одном информационном пространстве с использованием современного программно-методического обеспечения. Такая интеграция представляется возможной с использованием нескольких совместимых программных продуктов, в частности: «1С: Предприятие», «Инталев: Корпоративный навигатор» и «Инталев: Корпоративные финансы».

Основываясь на особенностях учетно-аналитической информации, обусловленных спецификой деятельности предприятий исследуемой отрасли и возможностями программно-методического комплекса фирмы «Инталев», диссертантом разработана Ведомость учета затрат в разрезе функциональных центров и выполняемых операций, которые являются частью бизнес-процессов. С их помощью можно принимать решения по совершенствованию производственного процесса, о необходимости сокращения расходов по видам продукции и обосновывать решения в сфере маркетинга.

Предложена методика расчета эффективности расширения функциональных возможностей действующей на предприятии информационной системы управления путем внедрения нового программного обеспечения.

Ключевые слова: управленческая информационная система, учетно-аналитическая информация, управление производством, издержки производства, метод учета затрат.

ANNOTATION

Balazyuk O.Y. Accounting-analytical information in the system of management of non-alcoholic drinks production. – Manuscript copyright.

Dissertation for the degree of candidate of economic sciences in specialty 08.00.09 – accounting, analysis and audit (according to types of economic activity). – Ternopil

National Economic University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Ternopil, 2013.

The thesis presents the results of investigation of problems of accounting-analytical information formation and its use in the system of production management of non-alcoholic drinks.

The definition “information management system” was expanded and described all its parts and the role of accounting and analytical information in it is outlined.

Suggested a number of internal regulatory documents which governing the management accounting in production of non-alcoholic drinks in the enterprises.

A structural and logical scheme of accounting and analytical support system of non-alcoholic drinks production was developed, which takes into account branch enterprises peculiarities, negotiate their accounting, control and analytical procedures on a real-time basis, determination and variance analysis from planned figures and usage of obtained results for making a management decisions.

The method of calculation of effectiveness of functional possibilities development of existing information management system in the enterprise by introducing new software is suggested.

Key words: information management system, accounting-analytical information, production management, methods of cost accounting.